

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/76/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117217925
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117217925.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochta a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Moniky Juskovej v spore žalobcov: 1. P. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, 2. Y. P. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, 3. P. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, všetci zastúpení: Advokátska kancelária HUSOVSKÁ, s.r.o., IČO: 51 590 901, Weberova 2, 080 01 Prešov, proti žalovanému: Prešovský samosprávny kraj, so sídlom Námestie mieru 2, Prešov, IČO: 37870475, zastúpený: Správa a údržba ciest Prešovského samosprávneho kraja, so sídlom Jesenná 14, Prešov, o zaplatenie peňažnej náhrady za zriadenie vecného bremena a prísl., o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 11C/29/2017-181 z 31.01.2018 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia označených strán sporu súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu zamietol s tým, že žalovaný má voči žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 3d ods. 2 zák. č. 135/1961Zb., § 6 ods. 1, ods. 3 zák. č. 446/2001Z.z., § 1 ods. 1, § 2 ods. 1, ods. 2, § 3 ods. 1, ods. 3, § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009Z.z., § 151n ods. 1, ods. 2, § 151o ods. 1, § 100 ods. 1, ods. 2, § 101 Občianskeho zákonníka. Výrok o trovách konania ustanoveniami § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

3. Svoje rozhodnutie založil na závere, nárok žalobcov - peňažná náhrada - za obmedzenie ich vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom, je jednorazová, nemajúca charakter opakujúceho sa plnenia, ktorá sa premlčuje tak v 3-ročnej všeobecnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť deň nasledujúci po účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., t.j. dňa 02.07.2009, a uplynula dňa 02.07.2012, a s poukazom na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného a dátum podania žaloby, je tak nárok žalobcov podľa súdu prvej inštancie premlčaný. Okrem toho súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcom v 2. a 3. rade nesvedčí ani aktívna legitímácia v spore, lebo v čase účinnosti zákona č. 66/2009Z.z. neboli vlastníkmi nehnuteľnosti a nárok na náhradu za zaplatenie odplaty za užívanie vecného bremena vzniká iba tým vlastníkom, ktorí nehnuteľnosť vlastnili v čase účinnosti citovaného zákona.

4. Tento rozsudkom včas podaným odvolaním napadli žalobcovia majúci za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP). Podstatnou odvolacou námietkou je názor, že peňažná náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom má povahu opakujúceho sa plnenie (nie jednorazovú povahu), ktorá trvá až do doby ukončenia pozemkových úprav, ktoré zákon č. 66/2009Z.z. predpokladá, čím je potom daná i aktívna legitímácia žalobcov v 2. a 3. rade. Navrhli napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalovaný navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť majúc za to, že peňažná náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom má povahu jednorazovú, premlčuje sa, a má na ňu nárok iba prvý vlastníak nehnuteľnosti po vzniku zákonného vecného bremena. Súčasne namietal nepredloženie plnej moci žalovaným v 3. rade, čoho dôsledkom by malo byť odmietnutie odvolania. Inak navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

6. Žalobcovia v reakcii na vyššie uvedené zotrvali na dôvodoch svojho odvolania s tým, že u právneho zástupcu žalobcov došlo iba k formálnej zmene spôsobu výkonu advokácie, nie o nové právne zastupovanie, preto postačuje iba oznámenie o tejto skutočnosti, nie predloženie nových plných mocí, ktoré boli u žalobcov v 1. a 2. rade doložené iba z opatrnosti.

7. Ďalšie podania strán sporu dané neboli.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietanými nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II.ÚS 78/05).

11. Žalobcovia tvrdia, že na základe vykonaných dôkazov súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Tu odvolací súd uvádza, že vykonané dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie dôkazov súd uvedie v odôvodnení rozsudku. Voľné hodnotenie dôkazov súdom, prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po „individuálnej selekcii“ následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

12. Žalobcovia ďalej tvrdia, že rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

13. Ak je v tomto spore posudzovaným obdobie od 11.07.2014 do 11.07.2017, správne potom súd prvej inštancie uzavrel, že na nehnuteľnosti z tohto sporu je potrebné aplikovať zákon č. 66/2009Z.z..

14. Nesprávny je však záver súdu prvej inštancie o tom, že pri týchto nehnuteľnostiach by patrilo žalobcom právo iba na jednorazovú náhradu za obmedzenie ich vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom, ktoré sa premlčuje v 3-ročnej všeobecnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť deň nasledujúci po účinnosti vyššie citovaného zákona, a s poukazom na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného a dátum podania žaloby, je tak tento nárok žalobcov premlčaný. Ak ide o opakujúce sa

plnenie, potom to nepatrí iba vlastníkovi pozemku vlastniaceho ho ku dňu účinnosti citovaného zákona, ale i ďalším nasledujúcim vlastníkom, a to až do doby uskutočnenia cit. zákonom predpokladaných pozemkových úprav.

15. Zákon č. 66/2009Z.z. napráva krivdy spáchané na vlastníkoch a teda povahovo ide o určitý druh reštitúcie. Zásah do vlastníckeho práva je len dočasný a vlastník môže očakávať náhradné riešenie, pričom nemožno vylúčiť lukratívny náhradný pozemok. Náhrada za zaberanie pozemku je len provizórnym riešením (§ 4).

16. Odvolací súd tak naproti názoru súdu prvej inštancie cez prizmu prevažujúcej aplikačnej praxe v rámci súdov Slovenskej republiky a zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove z 15.05.2018 dospel k názoru, že náhrada podľa zákona č. 66/2009 Z.z. sa má posudzovať ako opakujúca, a to predovšetkým z dôvodu jej dočasnosti. Za problematické však považuje odvolací súd priznanie náhrady ako pri vecnom bremene na neurčitú dobu v rozsahu 20-násobku ceny ročnej výhody spojenej s bremenom, keďže definitívne riešenie môže byť ponúknuté už pred uplynutím 20 rokov (vyhláška 492/2004 Z.z.; F.2 Výpočet všeobecnej hodnoty vecného bremena sa vykoná takto: a) Práva spojené s nehnuteľnosťou sa odhadnú tak, že sa zistí výhoda, ktorú tieto práva prinášajú oprávnenému (vlastníkovi) v období jedného roka, a hodnota tejto výhody sa násobí pri právach časovo neobmedzených dvadsiatimi, pri právach časovo obmedzených počtom rokov, počas ktorých má právo ešte trvať, najviac však dvadsiatimi“.

17. Je teda zrejmé, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, v dôsledku čoho sa potom vôbec nezaoberal priznaním náhrady za vecné bremeno.

18. Poukázaním na § 33b Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje kogentné spôsoby zániku plnomocenstva, námietka žalovaného v odvolaní o potrebe odmietnutia odvolania pre nepredloženie plnej moci žalobcu v 3. rade, po zmene právnej formy výkonu advokácie jeho zástupcu, je nedôvodná (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 6 Cdo 186/2012).

19. K výroku o trovách konania odvolací súd uvádza, že výrok o nároku na náhradu trov konania musí byť formulovaný tak, že v ňom musí byť uvedené nielen kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania ale musí v ňom byť uvedená aj formulácia, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Len takouto formuláciou výroku o náhrade trov konania bude splnená požiadavka zákona, aby rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania v spojení s rozhodnutím o výške tejto náhrady bolo vykonateľné, teda aby bolo spôsobilým exekučným titulom pre prípadné vynútenie ním uloženej povinnosti (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 6Cdo/222/2016). V súdenom spore vo výroku rozsudku o trovách konania súd prvej inštancie opomenul uviesť, kto a akou formou o výške tejto náhrady rozhodne. Toto robí uvedený rozsudok v tejto časti nevykonateľným.

20. Odvolaciemu súdu tak potom neostávalo nič iné, ako postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť napadnutý rozsudok a postupom podľa § 391 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

21. Úlohou súdu prvej inštancie tak bude znova vo veci konať, vypořadať sa s v tomto rozhodnutí vytýkanými nedostatkami, teda nanovo posúdiť právo na náhradu za vecné bremeno ako právo opakujúce, vypořadať sa nanovo so žalovaným vznesenou námietkou premlčania, ako i so žalobcami namietaným jej rozporom s dobrými mravmi, pri stanovení výšky náhrady prihliadnuť na všetky dostupné okolnosti prípadu, najmä na dočasnosť zásahu do práv žalobcov, a následne vo veci znova rozhodnúť, a samozrejme, svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 CSP aj náležite odôvodniť.

22. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania (§ 396 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie n i e j e prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).